

YAKIN DOĞU ÜNİVERSİTESİ

**FEN & EDEBİYAT FAKÜLTESİ
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI BÖLÜMÜ**

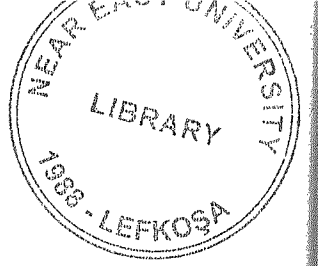
**Tezin Adı : 1955'ten 1974'e kadar
insanların başından geçen savaş
anılarının toplanması**

**LİSANS TEZİ ÇALIŞMASI
ÖZLEM AVCI
970481 – 4/B**

Tez Danışmanı : Prof. Dr. Bülent Yorulmaz

Lefkoşa 2001

İÇİNDEKİLER

	Sayfa
I - ÖNSÖZ	2
II- GİRİŞ	3
III - ANILAR	
1) 1955 ANILARI	
a) Hüseyin Tahir	6-7
b) Arif Baykal	21-21
c) Orhan Dolmacı	9-11
2) 1963 ANILARI	
a) Aysel Uçkan	17-20
b) Pervin Nidai	32-36
c) Hüseyin Tahir	7-8
ç) İlker Bittacı	14-14
d) Hasan Aşgar	27-31
e) Arif Baykal	21-22
3) 1974 ANILARI	
a) Muhammed Avcı	5-5
b) Osman Talaykurt	12-13
c) İlker Bittacı	14-16
ç) Arif Baykal	22-26
IV - DİZİN	
1) Yer İsimleri	37
2) Kişi İsimleri	38

I- ÖNSÖZ

Kıbrıs Türk halkının Rumlara karşı direnişleri birkaç yüz sayfa ile anlatılmayacak kadar geniştir. Bu direnişi, bu mücadeleyi tüm yönleriyle anlatmak için ciltler dolusu kitap yazmamız gerekir. Biz de 1955' den 1974'e kadar insanların başından geçen anıları topladık.

Bu çalışmayı yapmamızdaki amaç Kıbrıs Türk halkının mücadelesini ve başından geçen olayları gelecek nesillere bırakmak için yapılmıştır. Gelecekteki nesillerin Kıbrıs Türk Halkının nasıl varoluş mücadeleleri vererek bu durumlara geldikleri unutmamaları gerekir.

Bu anlatılanların, tek başına bu noktaya nasıl geldiğimizin göstergesi olmadığına şüphe yoktur. Daha nice olaylar olmuş, nice fedakarlıklar, nice çalışmalar yapılmıştır. Bütün bu çalışmaların, mücadelelerin arasında benim anlattıklarım sadece bir nokta kalır. Davanın ve mücadelenin büyüklüğünü gelecek nesillerin kavrayabilmeleri için o günleri yaşamış olan herkesin hatıralarını yazmasının bir görev olduğuna inanmaktayım.

Olayların gerçekleştiği tarihten şimdiye kadar çok uzun yıllar geçtiği için köylüler olayları bazen hatırlamakta güçlük çektiler. Bazı durumlarda aynı olay değişik kişilerde değişik şekillerde anlatılmış olabilir.

Bu çalışmayı yapmam için bana yardımcı olan Arif Baykal, Osman Talaykurt, Hasan Aşgar, Muhammed Avcı, Aysel Uçkan, Pervin Nidai, Hüseyin Tahir, Orhan Dolmacı ve İlker Bittacı'ya beni kırmayıp anlatma lutfunda bulundukları için, sayın Bülent Yorulmaz'a ve Dilay Computer'e tezimi bilgisayara geçirmemde yardımcı oldukları için teşekkürü onlara bir borç bilirim.

26 Mayıs 2001 - LAPTA

Özlem AVCI

II- GİRİŞ

1955 - 1974 tarihleri arasında insanların başından geçen savaş anılarını toplamaya çalıştım. Bunu yaparken bazen not tuttum, bazen de ses kayıt cihazı kullandım. Lapta bölgesinden 6, Lefkoşa'dan 2, Yeniboğaziçi'nden (Magosa) 1 kişi ile konuştum.

Amacım; 1955'den 1974'e kadar insanların başından geçen savaş anılarını toplayarak ileriki neslin bunları öğrenmeleri için bir birikim yapmaktır. Bu çalışmanın önemi, gelecek nesillerin geçmişte Rumların ailelerine neler yaptığını bilmeleri için bir kaynak bulmaları ve tarihlerini unutmamaları, kendilerinden Ruma ödün vermemeleri bir kez daha dile getirilmektedir.

Tarih boyunca Türk düşmanı olan Rumlar 1 Nisan 1955'te EOKA adlı tedhiş örgütünü kurarak Türkleri yok etme gayesine bir adım daha atmışlardır. Bu örgütün anlamı Kıbrıs Direnişi Milli Örgütüydü. Amaçları Kıbrıs'ı Yunanistan'a bağlamaktır. İlk önce İngilizleri öldürmekle başladılar ve daha sonra Türklere geçtiler.

ENOSİS'i gerçekleştirmek tek gayeleriydi. Yani bu Türk toplumunun esaretini yok etmek demektir. Türkler Taksim tezlerini ortaya atarak mitingler yapmaya başladılar. (28 Aralık 1958) O gün mitingde 7 kişiyi Rum polisleri öldürür. Bunun üzerine Türk toplumu top yekün direnişe girer. Böylece Türkler de kendi aralarında direniş örgütleri kurarlar. İlk Karacete daha sonra da Volkan adlı örgütler kurarlar.

Türk toplumu silahsızdı fakat buna rağmen gizlice eğitim yapıyor, silah kullanmasını öğreniyorlardı. Gün oldu ekmek bıçağı ile, balta ile kendilerini korudular. Fakat silah yok diye azim ve cesaretlerini yitirmediler. 1 Ağustos 1958 TMT (Türk Mukavemet Teşkilatı) adlı bir teşkilat kurulur. Bu teşkilatın içeriği ve bünyesinde bulunan kişiler çok gizli tutuluyordu. Bu kişiler ciddi ve milliyetçi olmalıydı. TMT'ye

girenler bir perde arkasından genellikle görmediği bir kişi ile Kuran-ı Kerim, bayrak ve silah üzerine yemin ettirilerek teşkilata alınıyorlardı.

1959 Şubatında Zurih antlaşması imzalandı ve EOKA dağıldı. Fakar Grivas bu sefer de EDMA adlı örgütle faaliyetlerini devam ettirdi. Ve beklenen olay gecikmedi. 21 Aralık 1963 gece yarısı Lefkoşa Tahtakale mahallesindeki 2 Türk vatandaşımızı vurarak işe başladılar. Türk toplumunun önemli saydığı yerlere ateş etmeye devam ettiler.

Daha birçok günlerde birçok şehitler verildi. Rumların kahpece planları Türk toplumunu zayıflatma, yok etme çabaları hep sürdü. Ruma hiçbir zaman boyun eğilmedi. Ta ki 1974 Barış Harekatına kadar.

Biz Türk halkı olarak çektiklerimizi unutursak, gafil avlanırsak; Türkiye'nin etkin fiili garantisini perçinlersek başımıza gelecekleri yazacak Türk de bulamayacağız diye endişe ediyorum. Türkün Türkten başka dostu olmadığını unutmayalım ve milyonlarca kilometre uzakta olan Türk kardeşlerimizle kaynaşmasını bilelim.

Çalışmamı yaparken 9 kişiden yararlandım. Genelde yaş ortalamaları 45-70 yaş arasındaki kişilerdi. Ve çalışmam Lapta, Lefkoşa ve Magosa ile sınırlıdır.

Bunları anlatanlar için en iyi ödül geçmişi çocuklarına öğretmek ve geçmişi yaşamamak için elimizden gelen şeyleri yapmaktır.

Egridir(Isparta)da 5 aylık askerdim.18 Temmuz 1974'te birliğim alarıma geçti.Bir yere savasa gidecektik ama subaylardan başka kimse nereye gideceğimizi bilmiyordu.20 Temmuz günü sabah saat 05.30'da hava alanına gittik ve Kıbrıs'a geldik.Ailem savaşa gittigimi bilmiyordu,uçaga bindigimde aşağıya mektup attım ve aileme ulaştırdılar. Kıbrıs'a geldigimizde uçaktan paraşütle şimdiki taşocaklarının yanındaki düzlüğe indik fakat Rumlar inerkenden bizi ateşe tutmuşlardı.Daha sonra Dikmen yolu üzerinde ateş altında kaldık.Boğazda Efeler Diyarı yazılı evin altına geldigimizde yanımda bulunan arkadaşım yaralandı ve yere düştü fakat dönüp ona bakamadım çünkü her an beni de vurabilirlerdi.Daha önceden belirlediğimiz 1023 nolu tepeye Kırmı üzerinden çıktık,acıkmıştık.Tozların içinden topladığımız bisküvileri yedik. Biz öncü birlik olarak seçilmiştik.Ne pahasına olursa olsun bu savaşı kazanacaktık.Yola devam ettik ve Lapta'ya Selebriti yakınlarına geldik.Oradan da Vasilya'ya(Karşıyaka)geldik.Taaruz devam ediyordu.O sırada bir kurşun başımdaki miğfere isabet etti ve önüme düştü.Tekrar geriye dön emri verilmişti ve ateşi kesmişlerdi.Geriye döndüğümüzde herkes şaşkınlıktan ne yaptığını bilmeyerek buldukları saz aletlerini çalmaya başlamışlardı.Bunu gören bölük komutanı sinirlenmiş fakat moralimizi bozmamak için usulhale söylemeye çalışmıştı.Komutanımız düğünde değil savaşta olduğumuzu anlatmaya çalıştı.Bizlere cesaaretti olmamız için öğütler veriyordu.Tekrar emir geldi,bu sefer Lefkoşa mezarlığına gidecektik.Oraya gidip Rumlarla çatıştık.Mezar taşlarını kendimize siper yapmıştık.Rumlar bir süre sonra ateşi kestiler ve bizde gelen emir üzerine Rum hava alanına (1974'ten önceki)gittikve orada da çatışırken birçok askerimiz gazi ve birçoğuda şehit oldu.Ben de bu gaziler arasındayım.Çarpışma sırasında gelen bir mermi tüfegimin üzerini ve elimi parçaladı.

MUHAMMED AVCI

1 Ocak 1954-Gazipaşa doğumlu

1955 yılında Namık Kemal Lisesin’de talebe iken Rumlar EOKA adında bir yeraltı teşkilatı kurmuşlardı.EOKA’cılar kendi içlerinde bulunan casusları,İngiliz yanlısı olanları birer birer vurup temizledikten sonra o devirde Kıbrıs’ta hükümet olan İngilizler’in aleyhine dönerek İngilizler’i vurmaya başlarlar.EOKA’cılar Yunanistan ve diğer dış ülkelere de destek alarak İngiliz’lerle bir gerilla savaşına başlarlar. Rumlar Kıbrıs’ı Yunanistan’a bağlamak için 1 Nisan 1955’te EOKA adında bir örgüt kurarlar ve başa Girivas ‘ı getirirler.Girivas Kıbrıslı olduğu için Kıbrıs’ın coğrafi konumunu çok iyi biliyordu.

EOKA’cılar ilk önce içlerindeki casuslardan şüphelendiklerini vuruyorlardı.Daha sonra da hükümet olan İngiliz askerlerini vurmaya başladılar.Bunun üzerine Türkler’de kendilerini korumak üzere KARAÇETE örgütünü kurdular fakat pek başarı göstermeyince VOLKAN teşkilatı kuruldu.O devrede bizimkilerin başında Dr. Burhan Nalbatoğlu ve Dr. Niyazi Manyera bulunuyordu.Türkiye’den gelen dönemin İç İşleri Bakanı Fatih Rüştü Zorlu Kıbrıs’ta TMT adlı örgütü kurar.(1/8/1958)

Ben butarihlerde liseden yeni mezun olmuş Halkın Sesi Gazetesin’de çalışıyordum. Bir gün yanıma bir arkadaşım geldi ve Kıbrıs Türkü için ne gibi şeyler yapabileceğimizden konuşmaya başladık.Ben,o arkadaşımı liseden tanıyordum fakat hakkında pek az şey biliyordum.Sonradan TMT üyesi ve MİT görevlisi olduğunu öğreniyorum.O tarihlerde en ufak bir yanlış insanın hayatına mal oluyordu.Ve gizlilik çok önemliydi.O arkadaşım halen dış bir ülkede görevini sürdürdüğü için adına R.M diyelim 1958-1959 yıllarında Lefkoşa kan gölüne İngilizler bir taraftan Rumlar bir taraftan Türklere kan kusturuyorlardı.Türk halkı dövülüyor,talebeler vuruluyor,yaşlılar yollardan alınıyordu.Tahminime göre R.M ile bir hafta sonra tekrar görüştük.TMT hakkında bana

bazı bilgiler verdikten sonra beni Türkiye'ye eğitime göndereceklerini söyledi. Birçok konularda beni denemeye çalıştı.

İlk görevim Elefteriya Caddesin'de iki Rum vurmak oldu. Birkaç gün sonra R.M beni Lefkoşaya çağırdı ve ilk yeminimi orada yaptım. Artık bende bir TMT üyesiydim. Bir hafta sonra hazırlanarak Ankara'ya gittim. Bir taraftan okula giderken bir yandanda eğitimlere katılıyordum. Ne yaptığımdan ailemin bile haberi yoktu. Uzun bir zaman sonra eğitimimi tamamlayarak Kıbrıs'a Eğitim Komutanı olarak döndüm.

TMT'nin bana verdiği yetkiyle TMT elemanlarını eğitmeğe başladım. Türkiye'nin de desteğiyle TMT adanın her tarafına yayılmıştı. Daha önceleri mücahitlerimiz su borularından tüfek ve monotof kokteyli yapıyorlardı. Yine aynı tarihlerde Küçük Kaymaklı'da bir evde bomba yapmakla uğraşan TMT mensubu arkadaşlarımız bazı aksaklıklar yüzünden şehit oldu.

21/12/1963 günü Rumlar Lefkoşada bir Türk taksi şoförü ile müşterisi olan bir hanımı vurarak şehit ettiler. Bunun üzerine Kıbrıslı gençlerin Rum polislerine karşı yaptıkları propoganda yürüyüşünde üzerlerine ateş açıldı.

O yıllarda Limasol bölük komutanıyım. Türkiye Makarios'a çağrı yaparak katliamı durdurmasını istiyor fakat Makarios bu çağrılara kulak vermiyordu. Devrin Türkiye Cumhur Reisi Cemal Gürsel Rum hükümetine 24 saat mühlet tanıyarak şu isteklerde bulundu :

- 1-Barikatlar derhal kaldırılacak
- 2-Türk birikim bölgelerindeki kuşaltmalar kalkacak
- 3-Yollardan toplanan Türkler serbest bırakılacak

Aksi halde aksi durum olunca olaya 8/8/1964 tarihinde Türk uçakları gelerek duruma müdahale etti.

Komutanlığım süresince Türklerle birlikte yerden yere taşındım.Şavaş olmadığı zamanlarda bile yerlerimizi değiştirmek zorundaydık çünkü her an baskı altındaydık.TMT mensubu olan ve hayatta olan bazı arkadaşlarım halen görevlerini sürdürmektedirler.

HÜSEYİN TAHİR

2 Mayıs1939-Gönendere doğumlu

1 Nisan 1955 gecesi Rumlar bütün adada bombalar patlatarak gözdağı verip EOKA'nın faaliyetlerine geçmiş olduğunu ilan ettiler. Duvarlara EOKA yazıları yazıyor ,Kiprios Ellas Enosi diye broşürler dağıtıyorlardı. Türkler'de kendi teşkilatlarını kurmaya mecbur kaldılar. Ben de Lapta gençliğinden ,bayrak ve Ku'ran üzerine yemin edip Volkan teşkilatına yazıldım. Ben eğitimci ve yapı işlerinden soruluydum. Büyük çanak büyük silahların çekirdek de mermilerin konulduğu yerlerdi. Bozkurt ve Bayraktar Beylerin isimlerinin anılması sakıncalı olduğundan Arı ve Petek Bey diye biliniyordu. Lapta 29. arıydı. Bazı geceler kimseye sezdirmeden evlerde toplanır ve eğitim yaptırırdık. Onlara nişan nasıl alınır, silah nasıl kurulur gibi şeyler öğretiyordum. Ancak misafir süsü vererek toplanıyorduk, bundan eşlerimizin bile haberi yoktu. Ben Rumca okuyup yazabildiğim için Rumların faaliyetlerini ve broşürlerini okuyup rapor halinde motorumla Lefkoşa –Çetinkaya kulübünün büfesine teslim etmekle görevlendirilmiştim.

1958'de Türkler Lefkoşa'da bir miting düzenlediler. Ben de bizzat oradaydım. İngiliz askerleri de silah ve bombalarıyla bu mitige katılmıştı. O gün sekiz soydaşımız şehit oldu. Ben köye gelip arkadaşlara iş taksimi yaptırđım. Zaten herkesin nöbet yeri belliydi ve İngiliz askerleri de her gece devriye gezmekteydi.

Bir gece eğitim silahlarının temizliğini yaparken İbrahim Nidai silahı kazayla patlattı. Koltukta oturan Ahmet Nidai'nin bacaklarının arasından geçerek oturduğu koltuğu deldi. Silah patlatmamak için elimizden geleni yapıyorduk çünkü bizi bulup öldürebilirlerdi. Ben hemen silahları toplayarak kayınpederim Mustafa'nın evine götürdüm. Bütün silahlarımız İbrahim Nidai'nin evinin içindeki gizli havuzun içinde gizliydi.

Bir gece Lapta –Başpınar'da Rum'lar devriye gezerken İngilizlerin arabasına bomba attılar .Bir asker öldü .Ertesi sabah köye örfi idare geldi .Evleri bir bir yoklayıp

halkı belediye binası meydanına topladılar. Sonra halkı koşarak bu günkü Lapta İlkokuluna götürdüler .Okulun avlusunda bir zabıt kimliklere bakıyor ve Türklerle Rumları ayrı yerlere koyuyordu.Birkaç gün sonra Rumlar kendi okullarını yaktılar.Şimdi o okul Laphetos Hotel olarak hizmet görüyor.

1958 senesi sonlarına doğru EOKA'ya ihanet ettiği gerekçesiyle bir taksici Rum'u vurdular.Fakat bizler soğukkanlı davranmak zorundaydık.O kadar titiz vegizli işlerimizi yürütüyorduk ki eşlerimiz bile bizden şüphelenmeye başlamışlardı.Bizler bu işe baş koymuştuk ,gün oldu cebizdeki son parayı da bu uğurda harcadık.Devamlı planlar yapıyorduk.Mesela Lapta'ya Rum girecek olursa köylüyü Bilelle(Göçeri) ve Fota(Dağyolu)'ya taşımayı düşünüyorduk.

Yıl 1963;

22 Aralık 1963-Lefkoşa Tahtakale'de iki kardeşimizi öldürdüler. 23 Aralık günü emir gelir yer altındaki bütün silahlar çıkarılsın diye .Gizlice çıkarttık.Bütün gece silahları temizleyip arkadaşlara dağıttık.Ertesi gün İbrahim Nidai Lefkoşa'ya bizim başımıza gideceğini söyledi.Fakat ikinci bir emre kadar dışarı çıkma yasağı vardı.Şevket Kadir teşkilatta olmamasına rağmen onunla gitti.Ayorgi (Karaoğlu)'de geri gelirken onları kireç kuyusuna atarak öldürdüler.Geceleri Türk mahallesinde devriye geziyor,minarelerde nöbet tutuyorduk.Cephaneliğimiz 5 piyade ,2 brezen makinalı,4 sten ,4 tabanca, ki kasa da el bombasından ibaretti.

27 Aralık gecesiydi,motorula etrafta ne var ne yok diye bakmağa çıktığımda Rum Polisler benden şüphelenmiş ve beni sorguya çekmişlerdi.Beni birtaktıkları saat kamoflajlı battaniyemi alarak silahımla mevzileri dolaşmaya çıktım. 17 Ocak günü 8 kamyon bir de otobüs bularak köyü boşalttık.Eşyaları kamyonlara yüklerken silahları da eşyaların altına yerleştiriyorduk.Hasan Aşgar'a köydeki kahvenin önünde nöbet

beklemesi için emir verdim.Bizler tam Süt Bar diye bilinen yere geldiğimizde Rum polislerin barikatları ile karşılaştık ve durduğumuzda Hasan'a verdiğim silah onların elindeydi.Meger Hasan'ın elinden silahı almışlardı fakat ona birşey yapmamışlardı.Bizler Lapta ve Karşıyaka halkı olarak Zeytinlik köyüne gittik.Bütün teşkilat üyeleriyle oradaydık ve boş durmayıp Zeytinlik köyünün etrafına mevzi kazarak orada olsun bir süre rahat yaşayabilmek istedik.

20 Temmuz Barış Harekatına kadar ordan oraya taşındık.Ancak köyümüze 20 Temmuz 1974'te dönebildik.

ORHAN DOLMACI

7 Aralık1934-Lapta doğumlu

15 Temmuz 1974 sabah Dikelya üstlerine işe gittim ve orada Makarios'un düştüğünü duydum. Eve geldiğimde dinlenmeye vakit bulmadan mevziye çağrıldım. Ben mezarlık mevzisinde nöbetteydim ve sabah 08 sularında çarpışma başladı. Ertesi gün 2.00 sularında kaldığımız koğuşa havan düştü. Arkamdan ve sol gözümün altından yara almıştım. Geceyi beklediler ve beni dereden hastahaneye ulaştırmaya çalıştılar. Meğer hastahaneyi boşaltmışlar gidip orada sabaha kadar bekledik fakat doktor gelmedi. Tellerden atılarak Birleşmiş Milletlerin Kızılhacının yanına gittim. 5-6 kişi bende içinde bir arabaya bindik ve güya bizi tedavi ettirmeye götüreceklerdi. Birleşmiş Millet askerleri aralarında konuşurken İngilizce bildiğim için anladım ki bizi Rum hastahanesine götürüyorlardı. Ben geri dönmeyi başardım fakat arkadaşlarım oraya gittiler. İskelede bütün erkekleri esir almışlar ve iskele teslim olmuştu. Beni de Birleşmiş Milletler askerleri alarak tekrar Rum hastahanesine götürünce Rumlar hastahanelerine Türk giri diye beni vurmaya kalkarlar. Sonra Rum polisi beni alarak Bekirpaşa esir kampına geri getirdiler. Daha sonra 20-30 yaşlı ve ben köye geri döndük ve bize kendi imkanlarımızla tedavi olmamızı söylediler. Bizim bütün doktorlarımızı göz altına almışlar, Türk hastahanelerini de kapatmışlardı. Mustafa isimdeki genç bir doktor bana yardım etmiş, yaralarımı dikmişti. Annemin evinde saklı olarak tedavimi sürdürüyordum. Dr. Haluk Bey İskele mebusuydu. Ve bana hastahaneye giderek boğazım şişti bahanesiyle antibiyotik almamı ve aileden birinin arkamdaki dikişleri kesmesini söylemişti. Şans eseri o gün kızkardeşimin elini arı soktu ve hastahaneye gittiğinde ona antibiyotik vermişlerdi ve hapları alıp bana getirdi. Eşim ve kızkardeşim arkamdaki dikişleri kestiler sonra yarı olan yerlere her gün pansuman yaptılar. Böylece 14 Ağustos'a kadar geldik. O gece evimize gittik sabah şafak sökerken II. Barış Harekatı başlamıştı. Bu sefer de baldızımın evine gitmek zorunda kaldık çünkü bizim ev tam

sınırdıydı. İngiliz üslerindeki ustam kaç gündür ortada olmadığı için beni esir listelerinden arıyormuş. Eve gidip eşime yaşayıp yaşamadığımı sordu. 15 Ağustos günü gelip beni hastahaneye götürmek istedi. Ancak arabanın bagajında gidebilirdim. Meğer ustam beni korkmadan hastahaneye ulaştırmak için 1 şişe konyak bitirmiş. 1964 yılında da Rumlar yoldan babamı almışlardı o yüzden içimde bir korku vardı. Bu sefer ustam bir helikopterle anlaştı fakat sivil olduğum için askeri helikoptere binmem yasaktı. Beni alıp pistten dışarıya indirdi. Geri kalan yolu yaya olarak hastahaneye vardım. İngiliz tabası olduğum için o hastahane bana baktılar, 14 gün orada yattım.

1975 Şubatına kadar Pendagomo'da (Aslanköy) tek bir oda içinde çocuklarımla beraber kaldım. Ustam olan İngiliz yine bana yardım etti ve bana Larnaka'dan ihtiyaçlarımı getiriyordu. Sonunda İngiliz ustam Kıbrıs'ın Balabayı köyüne yerleşti ve Doğu Akdeniz Üniversitesi Turizm Bölümünde görev aldı. O, o zamanlar ahçı şefiydi şimdi öğretim üyesi biz de İsmail Bozkurt'un vasıtasıyla Yeni Boğaziçi'ne yerleştik.

OSMAN TALAYKURT

6 Nisan 1931 – Larnaka doğumlu

1963,

8 yaşıdaydım ve Aralık ayında Rum baskısından dolayı göç etmek zorunda kaldık. Lapta bölgesindeki aileler Zeytinlik, Lefkoşa ve Girneye gidiyordu. Biz üzerimizdeki elbiselerle, hiçbir şey almadan Girneye gittik. Burada bize 2 odalı bir ev verdiler, soğuktan donuyorduk. Bizi acıyan Fatma hanım ismindeki bir kadın ateş yakıp bize getirdi. Annemin 6 çocuğu vardı ve toplam 8 kişi 2 odada kalıyorduk. Kısa bir süre sonra tekrar savaş çıktı ve Boğaz'a göç ettik. Boğazda çadırlarda kalırken bazı gecelerde çadırlar başımızdan uçuyordu. 28 Mart 1963'de Kurban Bayramı yaklaşırken Rumlar bize tekrar saldırdılar. Dağdaki mücahitlerimiz şehit oldu ve bazıları da kayboldu. Bu kez Ortaköy'e göç edip Nazif ninemizin yanında kaldık. Arada Boğaz'a gidip ihtiyacımız olan eşyalardan alıyorduk. Bir gün vasıta olmadığından babamı bulabilmek için Ortaköy'den Boğaz'a yürümek zorunda kaldım.

Mücahitlerimiz mevzi yaparken Boğazda kayaları patlatıyorlardı. Yukardan tekerlenip gelen taşlar her zaman evin yanından geçip gidiyordu. Bir gün oda kadar büyüklükte bir taş eve girdi ve beşikte olan kardeşim evin içinde mahsur kalmıştı, onu zorlukla kurtardık. Ev yerle bir oldu ve başka kerpiç ev yapıp taşınmak zorunda kaldık. mücahitlerin mevzi yaptığı bu tepeye Doğruyol Tepesi deniyordu. Yaptığımız bu evde 8 kardeş 1974'e kadar kaldık.

1972 'nin Kasım ayında askere gitmiştim. Harekat çıktığında Boğaz sancaktarlığı kademe sorumlusuydum. Emrimdeki 22 personelle Boğaz mücahidinin araç gereçlerine bakıyorduk. 19 Temmuz'da harekat çıkacağı belli olduğu zaman Boğaz sancaktarı beni haberci olarak görevlendirdi. Boğaz'a bütün irtibatı ben sağlayacaktım. Albayın, TC Büyükelçisinin emirlerini alıp Gönyeli alay komutanlığına ve Boğaz sancaktarlığına ben sağlayacaktım.

20 Temmuz 1974 sabahı Türkiye'den gelen paraşütlü askerler Kıbrıs'a indiler. Ortaköy'de Efruz Apartmanının 6. katında bir İngiliz casusu Rumlara bilgi verip bizi bombalamaktaydılar. Harekat devam etmekteydi. Bir alay komutanının emri üzerine Gönyeli alayına tekrar döndük ama Rumun top bataryaları peşimizi bırakmıyordu. Birkaç saat sonra Gönyeli TC alay komutanı durumu fark edip Efruz Apartmanı üzerindeki casusu tespit edip öldürttü. Hava kararırken Boğaz komutanımız Mustafa Katarcıoğlu Türkiye'den gelen paraşütçü kumandolardan takviye istemek için Gönyeli'den Boğaz'a gitti. Komutanımız geri dönmeyince yardımcısı beni peşine gönderdi. Tabii bu arada şimdiki Alayköy bölgesinden Rum tankları taaruza geçmişti. Amaçları Gönyeliyi alıp Boğaz'dan Girne'ye ulaşmaktı. Ben görevim gereğince alay komutanımızın yanına Boğaz'a gittim. Oraya gittiğim zaman Boğaz sancaktarı ile beraber komutanımız ne yapacaklarını düşünüyorlardı. Albay bana 3 tane Law silahı verip binbaşıya teslim etmemi istedi. Bu silahlar ile Rum tankları kısa bir süre sonra durduruldu. Bu arada Gönyeli alayı çok zayıf ve dağılmıştı. Ben bilgi ve istihbarat alıp vereceğim kimse kalmadığı için birliğime yardımcı olur maksadıyla Boğaz'a geri döndüm. Fakat Boğaz'a her taraftan saldırmışlardı. Boğaz kademe komutanı Mehmet Salih Kahveciler ile adam toplamaya çalıştık fakat çok az sayıda insan bulabildik. O gece 10-15 kişi sabaha kadar çarpıştık ve uçakların gelmesi için Allah'a yalvarmaya başladık. Uçaklar geldiği zaman Daldört komutan diye bilinen Derviş Duygun hareketin ilerlemesine yardımcı oldu.

Ben komutanımız tarafından Lapta'yı otobüs bularak boşaltmak için görevlendirilmiştim, fakat otobüs bulmak çok zordu. Gönyeli'ye gelerek 2 şoför bulmayı başardım. Girne'de Rum olduğu için Lapta'ya gelmeye korkuyorlardı. Silah tehdidi ile onları köye getirmeyi başardım. Geriye döndüğümüzde artık Girne Kalesini

aldık diye oraya bakmaya gittik fakat Rumlar bizi görünce ne istediğimizi sordular. Şöförlerden Ali dayı onlara Rumca Andirikko'yu sordu ve bakmaya gittikleri sırada biz de oradan kaçmayı başardık.

Ben Boğaz ve Lefkoşa bölgesinin irtibatını sağlamakla görevli motorlu haberciydim. Her gün St. Hilarion kalesinin olduğu yere haber alıp veriyordum yine birgün Keskinsırt denen yerde yani gazetelerin yazdığı asansörlü mevziden bana makinalı tüfek atışı yapıldı. Mesajları almış geri dönüyordum ve kolumdan yaralanarak motordan düştüm.

Yine birgün mesajları almış Boğaz' geri dönerken karşıdan gelen bir askeri araç bana vurarak motorumla tarlalara uçmama sebep oldu. O zaman da ayaklarımdan yaralandım. Savaş içinde tedavim yapılamadı.

İLKER MUSTAFA BİTTACI

4 Nisan 1955 – Lapta Doğumlu

1955'lerde Rumlar ilk önce İngilizleri vurmaya başladılar. Rumlar o zaman Türklerin de polis yazılmalarına izin veriyorlardı fakat Türk polisleri Oxidari Polis (geçiçi pois) sayıyorlardı. 1958'lere kadar İngilizlerle savaşıyan Rumlar bu sefer de Türklere dönmüşlerdi.

1 Ağustos'ta T.M.T teşkilatı kurulur. Türkiye'den öğretmen sınıfı altında teşkilat üyelerine eğitici getirtiliyordu. Teşkilatta olan gençlerin hiçbirinin ailesi nereye gidiyor, ne yapıyor bilmiyordu. Benim kocam da kahveye diye çıkıp gece saat birlerde ikilerde eve dönüyordu. Meğer Lapta'da şimdiki huzurevinde Rum'ların yaptıkları toplantıları saklanıp dinliyor ve Türkçe çevirerek rapor ediyordu. Dört beş sene evli kaldık ve o kayboldu. Çocuğuma sancılanıyordum o yoktu...

1963'lerde E.O.K.A'cılar kahveleri bombalamaya, okullara ateş açmaya başladılar. 25 Aralık 1963'de kocam İbrahim Nidai ile Lefkoşa'ya teşkilat başkanıyla konuşmaya giderken yolda bazı Rumlar onlara " Gideceksiniz ama geri dönmeyeceksiniz" demiş, öyle de oldu. Teşkilat başkanlarının yanına gittiler o da onlara böyle bir zamanda köylerini nasıl bırakıp geldiklerini, hemen geri dönmelerini söylemiş. Teşkilat başkanları geri dönmelerini söylemişti çünkü o gün Kaymaklı çarpışıyor ve Lapta'da da birçok hadiseler oluyordu. Başkanlarının dediğini yapıp geri dönerken Karaoğluoğlu'n'da onları öldürdüler. Deli Andriko gelip bize Şevket ve İbrahim'i öldürdüklerini, birkaç hafta sonra gidip onları almamızı söyledi. Fakat bize de oyun yapıp bizi de öldüreceklerinden korktuğumuz için gitmeye cesaret edemedik. Onları almadığımız için kireç kuyusuna atmışlar, arabalarını da üzerlerine.

İşte bundan sonra çileli hayatım başlar...

18 Ocak 1964'te köyü terkettik. Kimimiz çadırlara kimimiz İngiliz kamplarına dağıldık.

Ben, kaynatam ve kaynanamla birlikte Gönyeli'ye akraba yanına gittik. Onbeş gün ev

halkı bize iyi muamele gösterdi. Bir odada altı kişi kalıyorduk. Fakat ev sahibi bize gitmemizi söylüyordu. Onun her gün kovmalarına dayanarak üç ay orada kaldık. Reşat (kaynım) onaltı yaşında askere aldılar. Bu üç ay içinde bütün Bozdağ, Ağırdağ, Gönyeli'ye göç etmek zorunda kaldı. Sonra bize bir ev gösterdiler. Gösterdikleri ev bir ölünün çıktığı ve ölmeden önceki gay ve pisliklerinin içinde sabaha kadar kaldık. Bu kokuyu bütün gece çektik. Işık olmadığından yerlerimizden kımıldayamıyorduk. Sabah olunca herşeyi anladım...

Büyük çamaşır leğenini kapının arkasına koyup banyo yapıyorduk. Kapisız, pebceresiz, kırık dökük evde islim (gazlı ocak) yakıp yemek yapıyorduk. Sandalyemiz yoktu, ben o çamurun çirkefin içinde çocuklarımla iki sene geçirdim. Yağmur yağdığı zaman dışarı nasılsa içerisi de öyleydi. Çocuğuma süt almaya param olmadığından boş biberonu ağzına koyup onu uyuturdum. Oğlum Salahi komşu çocukların elinde reçelli ekmek gördüğü zaman "Anneciğim paramız olduğu zaman biz de alacağız değil mi?" deyip ağlıyordu. Çocuklarımla ve benim üzerimde kırmızı lekeler çıkmıştı. Mustafa Dikengil adlı doktora gittim ve bana bol bol beslenmemiz gerektiğini, kocamın ne iş yaptığını sordu. Hıçkırıklara boğularak oradan ayrıldım. Elimde hırka işleyerek çocuklarıma bakmaya çalışıyordum. Bu arada iki sene o evde kaldıktan sonra Boğaz'a taşınmıştık. Sonradan öğrendiğime göre de orası İngilizlerin ahırımı. Bu ve de diğeri gibi yıkıktı. Çam kurtlarından çocuklarım hasta olmuştu. Bir buçuk sene de burada kaldık. Sonra iki odalı bir eve taşındık ama yine banyomuz yoktu. Yemek yiyecek masamız olmadığından üç buçuk sene dizimizin üzerinde yemek yedik. Sonra yine Boğaz'da başka bir eve geçtik ve iki sene de orada kaldık.

1974'de Rumlar Nikos Samson'u devirmişlerdi. Darbe oldu. Bir gece sabaha yakın saat dört sularında evden çıkıp sığınak olmadığından Mahmut Yüzbaşının evinin altındaki

kümeşte sabahladık. Sabaha kadar tavuk bitleri bizleri yemişti, gübre kokularından ölüyorduk. Ertesi gün evi kerpiç olanlar gitsinler dediler. Eve gittik. on iki yaşındaki oğlum Salahi bana uzaktan tanımadığı askerler geldiğini söyledi. Türk askeri olduğunu anlayınca sevinçten havalara uçtuk. Yine o gün evimizin su deposuna bomba atıldılar ve Hasan Bedel'in yarım inşaat olan evine bizi götürdüler. İnşaatın mutfağında kırk kişi bir bizimde bir çocuğum diğerinde öteki sabaha kadar oturdum. Dışarıya çıkamıyorduk çünkü attıkları silahlardan her taraf yanıyordu. Dokuz aylık, bir yaşında çocuklar vardı. Bir yaşındaki çocuğu ekmeğin içine zeytin ezip veriyorlardı. Gece askerlerin ayak seslerini duyuyorduk. Meğer Doğruyol düşmüş Rum askeri Boğaz karagahına kadar inmişti. O gün Boğaz'da Rum bayrağı dalgalanıyordu. Bir sonraki gün bizi alıp Ağırdağ'a askerlere ekmek yapmamız için götürdüler. Ben, Türkan Aşkar ve Şafak Sandallı'yı alıp gittik. Çocuklarımdan biri yarım inşaattaydı. Tam o sırada Boğaz ve Ağırdağ'ı kurşun yağmuruna tuttular. Artık kimin öldüğünü kimin kaldığını bilmiyorduk.

O mermi yağmurunun içinde kucağımda çocuğum ayağımda terliğimin biri çıkmış koşarak yarım inşaat eve gittim. Bir ekmek almayı da başarabilmişim. İçeriye girdim, oğlum Salahi'yi kucakladım. Elimdeki ekmeği Emine Abla'ya bir yaşındaki çocuğuna yedirmesi için tam keserken orayı da bombaladılar. Yere yattık. O bir yaşındaki çocuğun elleri yandı.

Yaralı insanlara yer kalmamıştı ve onları da yarım inşaata getiriyorlardı. Ahmet Halil İbrahim de onlar arasındaydı. Sonra silahlar dindi evlerimize geri döndük. Ama üç gün kalabildik. II. Barış Harekatı başladı. Bu sefer de Özdemir Polis'in evine gittik. sabaha kadar askere bakla kırdık. Dağyolu köyündeki mevziyi askerimiz bir türlü imha

edemiyordu. Sonunda bir şehidimiz kendini de mevzinin içine atarak, canını feda ederek o mevziyi de yoketti.

1963 yılında Gönyeli'ye akrabalarımızın yanına giderken silahlarımızı da kaçırmayı başarabilmiştik. Gülertan Denizli bizim kamyonun içine keçi, tavuk ve yiyeceklerin altına silahları koymuştu. Tam Karaoğlanoğlu çıkışına geldiğimizde bizi durdurdular ve aradılar. Fakat birşey bulamadılar ve geçmemize izin verdiler. Çocuklarımın üzerindeki elbiseler küçülmüştü, kendi elbiselerimi bozarak onlara giydiriyordum. Savaş bitti bitiyorken biz Lapta'ya döndük. Lapta – Başpınarda bir askerimizi çarmaha gerip öldürmüşlerdi. Daha neler neler yapmışlardı...

Eşim Şevket Kadir 9 Ekim 1935 doğumlu ve daha henüz yirmi sekiz yaşında dört yıllık evliyken öldürüldü. Onun ne Rumca ve Yunanca bildiğini ne de teşkilatta olduğunu ben bile bilmiyordum.

Çocuklarım “Baba! Baba!” diye bağıyorlardı ama babaları 25 Ağustos 1963'ten beri hiç dönmedi...

AYSEL UÇKAN

3 Kasım 1938 – Lapta doğumlu

1955'ten 1974 Barış hareketına kadar hayatı hep savaşlarda geçmiş olan bir insan şunları söylüyordu:

1 Nisan 1955 Lefkoşa'nın Köşklüçiftlik (Tabana – Tabakhane) bölgesinde akşamın tatlı serinliğinde korkunç bir patlamanın akabinde ne olduğunu anlamaya çalışan insanlardık.

Ertesi gün okula giderken; bugünkü Lefkoşa Posta Dairesi'nin girişinde sağ tarafın yerden çatıya kadar olan kısmı yıkılmış durumda, etraf silahlı İngiliz askerleri, meraklı bir kalabalık gördüm. Tanımadığım kır saçlı, iyi giyimli birisi uzaktan bana "Buradan okula git" diye bağıırıyordu. Sonradan öğrendiğime göre, Rumlar posta dairesine bomba koymuşlar.

Yıllar geçiyor...

Aralık 1963, Lefkoşa Türk Lisesi avlusunda yüzlerce öğrenci, çevrede kümelenmiş gruplar kendi aralarında hareketli konuşmalar yapıyorlar. Yüzleri gergin, sağa sola koşan öğrenciler... Ben de ne olduğunu anlamaya çalışıyorum ve öğreniyorum ki, bir gün önce biri kadın diğeri erkek iki Türkü öldüren Rumlar, sabaha karşı Atatürk heykeline ateş açmışlar...

Aniden arka arkaya silahlar patlıyor, derken bağırışıp çağırışmalar... Ve resmi giyimli Rum polisleri avludaki öğrencilere ateş açıyorlar. O gün iki arkadaşım biri başından diğeri ağzından yaralanıyor. Öğrenciler evlerine gönderilip okul kapatılıyor.bunu üzerine Küçük Kaymaklı'da Belediye Evleri diyebilen yerdeki evimize gidiyorum. Okul kıyafetimi değişemek üzere üst kata çıktığımda yine silah sesleri duyuyorum. Balkona ne olduğuna baktımda başımın yaklaşık elli atmış santim yukarıya bir mermi çarpmı düşüyor. Aşağıya iniyorum, sivil giyinmiş elleri silahlı insanlar mahalle sakinlerine evlerini acele olarak terketmesini söylüyorlar. Biz de kendimize

göre gerekli gördüğümüz birkaç parçayı alıp Surlariçi'ne halamın yanına gidiyoruz. Halamın evi otuz metrekarelik bir oda ve bir tuvaletten ibaretti. Ve biz bu evde yedi kişi yıllarca yaşadık.

1964 Şubatında tiryaki olan enişteme PLAYERS marka sigara bulmak için Zafer Sinaması'nın olduğu sokağa gittim. Orada birkaç arkadaşımınla karşılaştım, yanlarında elinde sten tabanca olan, sakallı otuz yaşlarında birisi vardı. Caner olan arkadaşım “ Biz mücahit olduk sen de gel” dedi. Ertesi gün Girne Kapısı'nda buluşmak üzere anlaştık. Bir gün sonra gün batarken “ Eski Ford Garajı” veya “ Şahin Sineması” diye bilinen yere gittim. Oraya sonradan bugünkü Vakıflar İşhanı yapıldı. Yine sivil giyimli belinde tabancası olan bir genç adam benimle birlikte dört kişiyi arabasıyla Koşklüçiftlik'in ara sokaklarından birine götürdüler. Bir evin üst katına çıktık, orta yaşlı birisinin olduğu bir odaya girdik. Birkaç soru, sual, kitaba yemin faslından sonra acele ile yaptulan silah eğitimi ve ertesi akşam dere kenarında nöbetine başladım. “ Dur, Kimdir o – Yaklaş – Parola” ve yıllar yılları kovaladı.

Larnaka'da son beş yıldan beri 1 Temmuz Denizcilik ve Kabotaj Bayramı festivaller ile kutlanıyordu. Festival komitesi 1-15 Temmuz 1974 tarihinde yapılacak festivale Rumların da misafir olarak Türk bölgesine gelmelerine izin vermişti. Ben 1970 yılında polis örgütüne katılmışım ve festival sırasında asayiş koruma ve araç trafiğini yönlendirmek için vardiya usulü çalışıyordum. Sonunda festival bitti ve 15 Temmuz günü izinli olduğumdan, sabah 07:00 gibi deniz kenarında balık avlıyordum. Aniden Rum tarafında arka arkaya patlayan silahlar bana anormal bir duruyum olduğunu haber veriyordu. Saat 07:20'yi gösterirken bizim polis müdürlüğüne ait külüstür landroverin kasabaya doğru gittiğini gördüm. Arbadan bana taaruza girdiğimizi söylediler. Hemen eve gidip üniformamı giydim ve karakola girdim. Bu arda radyodan Girivas'cılarını

Makaryos'a karşı askeri darbe yaptıkları ancak papazın kaçarak kurtulduğunu öğrendik. 19 Temmuz akşamı saat 01:00'de nöbetimi bitirip eve geldim ve yattım. 20 Temmuz sabah saat 05:30 sularında eşimin sesiyle uyundam. Açık olan radyodan " Sayın halkımız Türk Silahlı Kuvvetleri adanın dört bir yanında indirme – çıkarma hareketına başlamıştır." diyen Rauf Denктаşı duydum. Acele ile giyinip bisiklet ile karakola gitmek için yola çıktım. Bir gece önce giderek azalan silah sesleri sonrası, insanı tedirgin eden garip bir sessizlik vardı. Bisiklet ile deniz kenarındaki yola saptım. Bir gün önce Dikelya İngiliz Üssü açıklarında demirleyen ve Türk gemisi zannettiğimiz askeri gemi aynı yerde duruyordu. Yoluma devam ederken Rum tarafından atışlar başladı. Bisikletten inip duvar dibine yakın koşarak biraz daha ilerledim. Birlikte kurs gördüğümüz Hüseyin Gültekin isimli polis arkadaşım ile karşılaştım. Arkadaşım ile ne yapacağımızı tartıştık. Ve ben koşarak hastahane ve çocuk bakımının olduğu yere ulaştım. Orada dört beş yaşlı mücahit vardı. Yanlarına gidip birinin tüfeğini (1915 model Mauser Design) ve yüzyirmi adet mermisini alıp batıya doğru koştım. Başladım. Amacım ateş hattına girip çarpışmaktı. Önüme çıkan ilk eve girdim. İçerde genç yaşlı dört beş kadın ile altı yedi çocuk vardı. Salime Abla adlı yaşlı hanım duvar dolabı içinde ayakta durmuş kendince emniyetli saydığı yere küçük çocukları toplamış, diğer kadınlarla korku içinde ağlaşıyorlardı. Oraya girdiğim anda Tuzgölü tarafından Rumların uçaksavar silahıyla açtıkları ateş sonucu mermiler duvarları delip geçti. Evden batıya doğru olan kısım açık arazi idi, dolayısıyla daha ileriye gidemezdim. Hemen kadınları ve çocukları alarak geldiğim yoldan geri döndüm. Sokak aralarından geçerek I. Bölük Karagahına yöneldim. Yalçın Sineması'nın ilerisinde 81'lik havan mevzisinde Ertan Bekir adlı kişi ve arkadaşlarını gördüm ve yanlarına gittim. Bana oniki adet mermilerinin tümünü düşman hedeflerine attıklarını mermi kalmadığını söylediler. Ne

takviye cephane geliyor ne de ellerindeki telsiz çalışıyordu. Hemen aklıma Larnaka Kalesindeki cephanelik geldi koşarak ara sokaklardan oraya gittim. Bu bölgede çok yoğun bir çatışma ceryan ediyordu. İlk gördüğüm teğmen rütbesindeki subaya havan mermisi konusunu söyledim. Oradan ayrılıp kalenin kuzeye bakan mevzilerine koştum. Tüfeğimi yerleştirip hedef bulmaya çalıştım ve park halinde duran 60-70 metre uzaklıktaki otobüsün arkasında saklanmaya çalışan Rumu vurmaya çalıştım. Fakat tüfeğim bozulmuş, ateş etmiyordu. Tomson tipi otomatik tabancayı alıp mevzilerine doğru ateş ettim. Karşılıklı atış gün boyu devam etti. Emir komuta diye bir şey kalmamış, takımını başında olması gereken kimi subaylar sırta kadem basmıştı. Siperlerde onyediy onsekiz yaşlarında mücahitler silah elde sabırla Mehmetciklerin tanklarının gelmesini bekliyorlardı.

21 Temmuz sabahı daha gün ağarırken karşılıklı ateş yeniden başladı. Bir gece önce kaleden ayrılıp yılan diğer tarafında bulunan camiye geçtim. Gün ışığı etrafı aydınlatınca caminin alt katında eli silahlı birkaç kişi gördüm. Soran gözlerle bana bakıyorlardı. Farkında olmadan “ Çocuklar, vurulan düştüğü yerde kalacak ; dayanırsak Mehmetcikler bir iki saate kalmaz burada olur. Tanklar Pergama’ya kadar gelmişler, korkmayın!” diye konuştu. Birden aklıma dört yaşındaki oğlum karım annem babam geldi. Yirmidört saattir su ve sigarayla yaşıyordum. Kafamın çi allak bullaktı. Gidip minarenin altında bulunan teneşir taşının arkasında mevzilendim. Evkaf binalarının en uç kısmı Türk Bankası idi. Bankanın tuvalet penceresinden bir Rum sık sık uzanıp camiye doğru ateş ediyordu. Rumlar kum torbaları ile mevzi yapıyorlardı. Şarjör boşalana kadar darbe atışı yaptım. Karşı taraf da bana ağır makineli, uçaksavar havan topuyla cevap veriyordu. Sürüklenerek tekrar camiye girdim. Çocuklar siperlerdeydi. O zamanlar elli atmış yaşlarında iki kız kardeş yaşıyordu ve yardıma muhtaçtılar. Festival

zamanı Larnaka'ya gelmişlerdi. 21 Temmuz sabahı tuvalete gitmek için ön tarafa çıkmışlar, açılan Rum ateşiyle biri yaralanmış diğeri ise ölmüştü. Yaralıyı oradaki insanlara teslim ettim. Tekrar geri döndüğümde Mulla mevzisi diye anılan evin üst tarafında bulunan pencereden bana seslenen Mustafa Orhan Üst teğmeni gördüm. Bana “Yalnız kadım, bir tabancam ve bir el bombası var. Patlama duyarsanız burası düştü demektir, dikkatli olun” dedi. patlamayı duymadım fakat Rum hastahanesinde yaralı ve tutsak kaldığım günlerde camide şehit olduğunu öğrendim. Daha önce susturduğum banka tuvaletinden yine ateş yapılıyordu. Ateş etmeye başladım ve aynı anda sol dizimden isabet aldım. Bir an için gözlerim kapandı, bağırان çocukların sesiyle irkildim. Belimdeki haki kumaştan kemeri çıkarıp dizimin üzerinden bağlamasını arkadaşlarıma söyledim. Aynı mermi meğerse sol bileğimi de parçalamış onu da mendil ile durdurmaya çalışırken beni yan caminin arka tarafına taşıdılar. Acele ile doktor Haluk Avni'nin kliniğine gittik. Doktor Mustafa Soydan yaralarımı dikip kanamayı durdurdu. Diğ doktoru Temel Zeki de yaralanmıştı. Yanımda Göral isimli birisi ve İbrahim Işıklar da yatıyordu. Hastahanemiz havan topu ateşi ile yıkılmış yaralılar yerde, doktor ve hemşireler emekleyerek görevlerini yapıyorlardı. Öyleye doğru tüm mevziler düşmüştü. Kontrol artık Rumlara geçmişti. Nihayet Birleşmiş Milletlere bağılı Avusturalya birliğinden Binbaşı Krutz isimli bir subay gelip yaralıları ambulans ile Dikelya British Middleeast Hospital' e götürmüştü. Böylece otuzdokuz gün süren esaret serüvenimiz başlamış oldu.

Doktorlar, hemşireler, hastahane görevlileri bizleri hemen sedyelerle taşıyıp kanlı giyisilerimizi çıkartıp yaralarımızı ilaçladılar. Daha sonra bizleri sadece Türk yaralıların olduğı bir odaya taşıdılar. Onbir kişi idik. İki kişi (ikisinin de adı Hasan'dı) bağısak düğümlenmesinden bir hafta ara ile öldüler. Bir diğeri karnına kurşun yarası

aldıktan sonra maraşıta ameliyat edilerek Larnaka'ya gönderilmişti. Kaldığımız odaya gelişinin ikinci gününde, gardiyanımız olan Rum askerlerinden birine şiş kebebi alması için para verdi. Kebep geldi, yedi ve geceyarısı olmadan öldü. Bizleri beklemek için görevlendirilen Rum askerleri yedi kişiydi. Ve hepside seferberliğe çağırılmış insanlardı. Genel düşünceleri savaşın gereksiz olduğuydu. Korkuları yüzlerinden okunuyordu. Üç gün boyunca miğferlerini başlarından çıkarmamış teçishatı, silahı hep üzerinde taşımışlardı.

Bir de E.O.K.A – B gurubuna bağlı fanatikler vardı. Rossides isimli genç bir diş doktoru ise sıklıkla odamıza gelip bizlere aşağılayıcı sözler söyler tehdit ederdi. Bir kaç kez gece yarısı hepimizi uyandırıp, elindeki silahı kurarak “ Botten narkepsumen” yani “ Hangisinden başlayalım?” şeklinde korkutmaya çalışmıştı. Allahtan esaretimizin birinci haftasında Kızılhaç ile İngiliz gateciler bizleri ziyaret etmişler ve şikayetlerimizi binleyip isimlerimizi kaydetmişlerdi. Bu yüzden bizleri öldüremediklerine inanıyorum.

16 Ağustos'da ikinci harekat başlayınca kaldığımız odanın çatısında bazı gürültüler işittik. Gardiyandan birine ne olduğunu sordum. Bana şöyle dedi: “ Çatıya uçaksavar silahı kurdular, şayet uçaklar hastahaneyi bombalarsa önce siz öleceksiniz.”

1974 Ağustos ayı sonunda esirlerin mübadelesi kapsamında B.M amblansı ile Lefkoşa Türk hastahanesine teslim edildik. Harekat sırasında yaralanan pek çok Mehmetcik, Mücahit gibi sonradan beni de Ankara Hacettepe Tıp Fakültesi'ne gönderdiler. Birçok ameliyat geçirdikten sonra kısmen sağlığıma kavuştum.

ARİF BAYKAL

19 Aralık 1945 – Larnaka doğumlu

1957-58 yılları, teşkilat zamanı olarak biliniyordu. Ben daha teşkilata girmemiştim. İbrahim Nidai'nin kamyonu ile kum yüklemeye gitmiştim. fakat gittiğimiz yerde kum yoktu. Bu yüzden Ayrini (Akdeniz) köyüne gitmek zorunda kaldık. İbrahim Nidai'de teşkilattaydı ve yolda giderken bana “ Rumlar beni arıyorlar galiba beni öldürecekler” dedi. Çamlıbel'e inerken bana kamışlıkları gösteriyor ve E.O.K.A'cılarının genelde onların üzerine tel koyup çektiklerini ve patlattıklarını söylüyordu. Tam o sırada arkamızda bir patlama sesi geldi. Meğer yukardaki E.O.K.A'cı bizi görmüş ve ipi çekmişti fakat tam ayarlayamadığından bir şey olmadık. Aynı patlamayı Geçitköy'deki ikinci bükümde de yaşadık. Artık korkudan ne yapacağımızı bilemeden, İbrahim Bey'le çabucak Lapta'ya döndük.

Lapta'da bütün gençler gece minarelerde nöbetlere başlamışlardı. Bu nöbet tutma birbuçuk yıl devam etti. Her minarede Rum'ların (E.O.K.A'cılarının) bize saldıracağını bildiğimiz için monotof kokteyli sarılı yangın bombalarını hazırda tutuyorduk. Bu bomba işini Yüzbaşı Kemal Bey'e (Lefkoşa'da) haber verdiler. Kemal Bey bu bombayı görmek için minareye geldi. Fakat o minarede E.O.K.A'cılarının olduğunu sanıyordu. Ve “eller yukarı” diyerek yukarıya çıktığı zaman bizleri gördü. Fakat biz bombayı saklamıştık. O da teşkilattaydı ve anlaşılmasın diye bizi mecburen polise ifade vermeye götürdü.

Bir ay sonra Nice Mustafa adlı bir arkadaş bir arkadaşıyla bu olayı konuşuyordu. O zaman anladık ki Nice Mustafa'nın arkadaşları bizi ihbar ediyorlardı. İngiliz askeri bizi sorguya çağırdı ve sonra bıraktı.

Ben Ortaköy'de Nabi Usta'nın yanında kunduracılık yapmaya başlamıştım. Fadıl isminde bir arkadaşımınla birlikte teşkilatın broşürlerini dağıtmaya başlamıştık. “Volkan” ismindeki teşkilat bozuk silahların yapımıyla uğraşıyordu. Benim teşkilattaki odamı bu

iş için ayarlamışlardı. Fakat bu teşkilattan az sayıda silah alabiliyorduk. Ben de beş bozuk, üç tamirli silah ve yedi kilo barutu alıp dere yatağındaki çamların altına sakladım. Bu silahları almadan önce arkadaşın dolabına salmışım ve aceleden bir tanesini orada unuttum. Sonra İngiliz polisinin geleceğini duyunca silahları alıp “Mama” (Ortrköy’de Coca Cola yanı) adlı barın yanına sakladık. O gece barda bir polis üç Rum bize baskı yapmaya başladı. En fazla da Benzinci Vedat’ın üzerine gittiler. Vedat, silahların nerede olduğunu söylemeyince onu dövmeye başladılar. İngilizler’de o bara geliyorlardı. İngiliz askerleri Rumlar’ın bize işkence yaptıklarını görünce onları cezalandırdılar.

Lefkoşa’da bir tenekecinin bizi ihbar ettiğini düşünüyorduk. Tenekeciye baskın yapmaya gittim. Tam o sırada Coca Cola fabrikasının yanında bir kadın bağırmaya başladı ve İngiliz askerleri bizi kurtardı. Biz teşkilattakilere bir toz vermişleri. O tozu ağızımıza attığımızda içki kokuyorduk. Ben de tozu ağızıma atıp dağıttığım broşürlerin üzerine yattım. İngiliz askerleri beni sarhoş sanıp bıraktılar.

İki gece sonra bizi Rum polisleri ve E.O.K.A’cılar Ortaköy’de Kanlıdere’de sıkıştırdılar. Biz kibrit barutlarını çıkarıp ateşleyince onlar kendilerine ateş açtık zannedip kaçtılar.

Aradan iki hafta geçti, Kaymaklı Rumlar’ı bir metre boyundaki demirlerle gelmişler Türkleri öldüreceklerdi. Biz de o zamanlar Lefkoşa ve Ortaköy’ün gençleri Girne Kapısı’nda toplanıyorduk. Orada Rumları bir güzel dövdük. Bunun üzerine Kaymaklı Rumları Girne Kapısı’na saldırdılar diye Lefkoşa’da Efruz Bey’in konağında işleyen Andriko’yu dövmeye karar verirler, fakat sonra o çocuğu Türk mahallesinden çıkarıp Rum mahallesine gönderdik. Çünkü biz yalnız bulduğumuzu Rumlar gibi dövmek istemiyorduk.

Birkaç gün sonra Özdemir adlı arkadaşımın bilgi depolamak için Vali Konağı'na, uçak alanına ve İncirli Köy'e gittik. fakat geri Ortaköy'e dönmek için İngiliz kampından geçmemiz gerekiyordu. İki gün İngiliz kampında çalıştığım için orayı biliyordum. Aygün ismindeki arkadaşım E.O.K.A'cılardan korunmamız için İngilizlerden silah çalmamızı önerdi, çaldık. İngilizler bizi kovalamaya başlayınca tünel gibi karanlık bir yere girdik ve yakalandığımızı sanırker bizi görmediler ve kaçtılar. Oradan çıkıp Ortaköy'e gitmeyi başardık. Sonra silahı Şoför Hüseyin'in arabasının tavanına koyup Lapta'ya geldik. Yolda Gönyeli ve Alsancak'ta yakalandık. Fakat hiç biri arabanın tavanında sarılı yorganın içine bakmaya akıl edemedi. Eve gittim ve anneme çok acele işim var diyerek çıktım. Silahı götürüp derenin içine sakladım.

Nabi Usta'nın işleri azaldığı için bir ay işten durmuş minarelere bekçilik yapıyordu. Minareden bakarken Karşıyaka'dan jiplerin geldiğini gördüm ve Yüzbaşı Kemal Bey'e haber verip silahı sakladığım yerden almaya gittiğimde yerinde olmadığını farkettim. Meğer silahı bizimkiler bulmuşlardı. O gün de bize saldırmamışlardı.

15 Aralık 1963'de şimdiki Boğaz Karargahından biraz yukarıda Bulliler (Yahudi) diye bilinen bir adamın konağında çalışıyordum. 21 Aralık Cumartesi günüydü. Ve Rum otobüsleri Türk köylerinden geçmediği için Asaf Dayı, Zihni ve Ahmet Bittacı ile anayola indik. Ve işlemek için hepimiz bir yere gidecektik. Garava'ya (Alsancak) geldiğimizde Rumlar bize “ İki kişi öldürdünüz, biz de sizi öldüreceğiz” diye bağıyorlardı. Neyse ki oradan geçmeyi başardık. Ama elimizdeki silahla otobüsün içindeki Rumları korkutmayı başarmıştım. İşyerindeki utam Gibro neden geç kaldığını sorunca ona lastiğin iki yerden patladığını, o yüzden geç kaldığımızı söyledim. İnanmış gibi yaptı. Daha sonra Çataköy'e gittim ve yem torbalarını

boşalttım. Geri döndüğünde Gibro bana arabayı alıp Llapta'ya gitmemi söyledi. Arabada diğer işçilerden Yahudi ve Rum da vardı. Boğazdan çıkar çıkmaz önümüzü Rum askerleri kesip bizi Girne'ye getirdiler. Yanımdaki Yahudi Girne'de jandarmaya telefon açtı. Çünkü Rum askerlerinin planı bizi öldürmekti. Jandarma gelip bizi ellerinden almayı başardı. Girne'de Rum şoföre bizi sağ salim Lapta'ya getireceğine dair kağıt imzalattırdılar. Tam Karaoğlanoğlu Şehitliği'ne geldiğimizde Rumlar bize sövmeye başladılar. Şoför onları arabadan attı ve bizi Lapta'ya getirdi.

1964 – 65'de...

Biz hadiseler çıktığı zaman Temroz'a göç ettik. Bir gün Lapta'da kalan Şerif Teyzem, Sağır Şerif ve Rüstem Dayı'ları almaya geldik. Rumlar beni İbrahim Nidai ile devamlı olarak gördüklerinden öldürmek istiyorlardı. İbrahim Nidai teşkilat başkanımızdı. O gün kamyonda arkaya geçip dikiş makinasının arasına girdim ve yoklamadan geçmeyi başardım. Gelirken de Rumlar'ın depolarını ateşledik. Gece bizim olduğumuzu anlayınca Temroz'u yaylım ateşine tuttular. O gece "L" şeklinde mevziler kazdık ve sekiz saat karşılıklı atış yapıldı. Ortaköylü Yaşar'ın da yardımıyla o gece kurtulmayı başardık. İki gün sonra veteriner doktor iki tane Rum vuruldu. Rumlar'ın öldürüldüğü gece Temroz'da dağda beklemek zorunda kaldık. Çünkü her an bize ateş açılabilirdi.

Bir gece saat 9:30 sularında Boğaz'da bir derenin içinde elimde yirmibeş tane el bombasıyla geçerken bir tanesini patlattık. Orada Rumlarla çarpıştık. Bombayı Yüzbir Evler'deki şatoya tırmanırken patlatmıştık. Ertesi gün Ağırdağ'a gittiğimizde her kesin Gönyeli'ye kaçtığını gördük.

Türkiye'den gelen komutanlarımızın yardımı ile Rum'a karşı geliyorduk. Artık ortam iyice ısınmıştı. Geceleri dağlarda nöbet tutuyorduk. Acıktığımızda köylere inip

yemek yiyor yine dağa nöbete çıkıyorduk. Tesbihli dene dağda mevzi yapmış arkadaşım Ayhan'la birlikte nöbet tutuyorduk. Artezyenler denen bölgede çok arkadaşım öldü. Biz Tayfun Bölüğü olarak biliniyorduk.

1974'de Ağırdağ'ın altında biz, üstte Rumlar...

Ben havancıydım ve komutanım Mustafa Öksüz idi. Havan mevzisi onarıyorduk. İlk gece bize Türkiye askeri gelecekti. O saat radyodan Türkiye askerinin Girne'yi aldığını duyduk. Daha sonra Öksüz komutan Bilelle'yi (Göçeri) aldığımızı söyledi. Tam o sırada alnımdan yaralandım. Ve ancak Kömürcü'ye gittiğimizde pansuman yapabildik. Torun ve Taksim denilen bölgelerimizi Rumlar bombaladılar. Bir çavuşumuz şehit düştü. Oradan Gönelyi'yi kurtarmaya gittiğimizde gözümüzün önünde bir onbaşımız öldü. O sırada ben, Adem ve Cemal adlı arkadaşlarım havan mermilerinden yaralandık. En ağır da ben yaralanmıştım. Boğaz Hastahanesine gitmeden beni öldüm diye Atatürk İlkokulu'na götürdüler. Ayıldığımı görünce beni geri hastahaneye götürdüler. Başımın içi havanın demir parçalarıyla doluydu. Ve elçinin hanımı beni alıp Gülhane'ye götürdü ve orada tedavi ettirdi.

HASAN AŞKAR

4 Nisan 1939 – Lapta doğumlu

1957'den sonra...

Dağyolun'da doğdum ve Laptaya gelin olarak geldim. Terzilikle uğraşıyor ve yanımda birçok çırak yetiştiriyordum. 1957'de İbrahim Nidai ile evlendim ve çok mutluydum. Ama o zaman her Kıbrıslı Türkün içinde olduğu gibi benim de içimde bir Rum korkusu vardı. O sıralar Rumlar İngilizleri öldürmeye başlamışlardı. Yine bir gün Lapta - Başpınar bölgesinde E.O.K.A'cılar İngilizleri landroverlerinin içinde öldürdüler. Böylece sokağa çıkma yasağı başlar, her gece erkeklerimiz bir yerde toplanıyor ve E.O.K.A'cılardan nasıl kurtulabileceğimize dair planlar kuruyorlardı. Rumlar ve İngilizler sıkı idareye girmişlerdi. Evlerimizi basıp silah arıyorlardı.

Benim kocam İbrahim Nidai T.M.T başkanıydı fakat ben de dahil olmak üzere neler yaptığını bilmiyorduk. Rumlar da onun T.M.T başkanı olduğu bildikleri için bizim evi bir sabah aramaya gelirler. O gün sabahtan akşama kadar arandık, sorguya çekildik. Silahlar gerçekten de bizim evin altında ve bahçede gömülüydü. Beyim bana da silah kullanmasını öğretmiş ve bir de silah vermişti. Onlar silahları ararken kızım İmren kucağımda silah da göğsümdeydi. Beni arayacakları sırada tuvalete çocuğun bezlerini atacağım diye girdim ve kirli çamaşırların arasına silahı attım. O gün ne göğsümdeki silahı ne de oturma odasının altındaki silah deposunu bulabildiler. Kendimizi korumak için böyle yollara başvurmamız gerekiyordu. Fazla silahımız olmadığından taş, tuğla, şişe gibi şeyleri de toplayıp evde biriktiriyorduk. Evimi aramaya gelen Rumlar Rumca bilmediğim için bir adama Türkçe öğretmişler, yüzünü beyaz çarşaf ile kapayıp getirmişlerdi. Bana "Silahların yerini söyle" diye saatlerce bağırdı ama söylemedim.

Beyim Türkiye'ye 1960 yılında gitmiş ve orada eğitim almıştı. İbrahim, gece evde Temroz (Zeytinlik), Lapta ve Vasilya (Karşıyaka) gençlerine eğitim veriyordu. Bizi devamlı takip eden birileri vardı. biz bunun farkındaydık. Bu yüzden başımıza bir

gün birşey geleceğini biliyorduk. Beyim her zaman “ Zeytin ekmek yiyeyim ama Türk bayrağı altında yaşayayım” diyordu. Rum yetkilileri de Türk ordusunun önde gelenlerini vurun emrini vermişti. İbrahim bir gün eve geri dönemeyeceğini biliyordu. O ölmeden bir gün önce bana iki makinalı olduğunu ve bunları getirip iki camiye koyacağını bana söylüyor, hayalini kuruyordu. O makinalıları iki camiye koyarak Türkiye askerinin gemilerle karaya çıkması planına yardımcı olacaktı.

23 Aralık 1963...

Hastahanelerdeki ve Kaymakıl'daki insanları öldürmeye başladılar. Böylece herkes mevzi alsın, ailesini korusun diye emir gelir.

25 Aralık 1963...

Teşkilata üye olmayan fakat teşkilatın içinde olan İbrahim, arkadaşı Şevket Kadir ile birlikte Lefkoşa'ya başkanları ile konuşmak üzere yola çıkarlar. Yolda Rumlar onlara “ Gidiyorsunuz ama geri dönmeyin!” demiş. Fakat onlar teşkilat başkanları “ Böyle bir günde köyü nasıl yalnız bırakırsınız!” deyince geri dönerler. Tam Ayorgi'ye (Karaoğlu -) geldikleri sırada ikisini de öldürdüler. O gün Kaymaklı çarpışıyor ve birçok insan şehit oluyordu. Rum bir deli (Andiriko) bize gelip Şevket ve İbrahimi öldürdüklerini ve gidip almamızı söyledi. faka deli olduğu için ya yalan söylüyor ya da onların bizi de öldürmek için bir oyunları olduğunu düşünerek gitmedik. Bu defa ölüleri almadığımız için onları kireç kuyusuna atmışlar...

Onyediyedi gün kocamın gelmesini bekledim fakat ne gelen vardı ne de giden... meğer gerçekten ikisini de kireç kuyusuna atmışlar, arabalarını da üzerlerine.

Böylece Doğançı'ya çocuklarımla annemin evine dönmek zorunda kaldım. O zaman Lefkoşa otobüslerini süren Laptalı şoför Hüseyin beni götürdü. Fakat annemde de para yoktu. Kızım İmren aç ve “ Baba” diye ağlarken ağzına boş biberon koyarak

çocuğumu uyutuyordum. O sıralar amcam da köyden, kahveden çocuklarım için otuziki şilin toplamıştı. Ben de “ Acaba şehit çocuklarına para verirler mi?” diye düşünüyordum. Hükümet halen Rum hükümetiydi. Çok zor şartlar içinde Lefkoşa’ya cemaat meclisine ulaştım. Bana beyimin silah arkadaşıolan Hasan Tahsin’in ailesi yardım etmeye başladı. Benim ve çocuklarımın Boğaz İngiliz kampında kalmamızı sağladılar. Ne yazık ki orada da çok geçmedi dağ düştü. Hükümet denen Makaryos kafirleri orada da bizi perişan ettiler. O gün 23 Nisan’dı ve mücahitlerimiz ölmüş, yaralanmışlardı. O gün kocamın ailesiyle çörek yapmıştık fakat yemek nasib oladı.

Arif Hoca’nın hanımı ile birlikte karanlık olmasını bekledik ve kamyonlarla Gnyeli sinemasına gidip orada kaldık. Bir kaç gün geçtikten sonra Şevket’in hanımı (Aysel Hanım) ile birlikte Lefkoşa’ya gittim. Bana Lefkoşa posta sokağında bir ev gösterdiler. Bu ev bir oda ile bir tuvaletten ibaretti. Tuvaletin kapısı caddeye açılıyor ve bütün sokak o tuvaleti kullanıyordu. Orada da Lidra Palas’tan gelen silahların hedefi oluyorduk. Orada bombaların içindeki çivilerden kollarım yaralanmıştı. Böylece tekrar Doğançı’ya dönmek zorunda kaldım. Barikatlardan geçerken yoklandım. Birinden kocamı esir olduğunu duydum ve esirlerin iade edileceğini söylüyorlardı. Üç defa iade ettiler ama gönderdikleri çingeneler ve işlerine yaramayan insanlardı. Her defasında gittim fakat yalnız döndüm. Ben kocam sağ ise vermelerini yoksa Londra’ya gideceğimi söyledim. Böyle söyleyince çocuklarıma ve bana iyi davranmaya bize sandüviç, kola vermeye başladılar. Bana hemen bir kutu getirdiler. İçi ölmüş insanların resimleriyle doluydu. O resimlerin içinde kocamın resmini de buldum. Bir arabanın yanında yerde yatıyordu. “Katiller!” diye bağırıp çağırmaya başladım. Bana tüm o insanların Türkler tarafından öldürüldüğünü söylediler, inanmadım. Kocamın ölmüş fotorafını Londra’ya gideceğim için göstermişlerdi. O zaman Rumlar, İngilizleri de Türkler gibi

öldürüyorlardı. Onlara “Nerede bu insan hakları?”, “ Böyle hükümet mi olur?” diye bağımaya başladım. Birkaç gün sonra beni bakanlıklarına çağırdılar ve evimde silah sakladığımı öğrendiklerini söylediler. Ben de “ Evet, sakladım.” Dedim. O an beni öldüreceklerini sandım.

O günlerde bana Rumlar kendi taraflarında bir ev gösterdiler ve pasaportum çıkana kadar orada kalmamı teklif ettiler. Orada kalmayı istemiyordum. Fakat kaşmazsam beni Londra’ya göndermeyecek, göndremiş gibi yapıp öldüreceklerdi. Planları böyleydi. Orada kalırsam beni Birleşmiş Milletler’e onlara sığındığımı ve çocuklarımla orada mutlu olduğumu göstermeye çalışıyorlardı. Bu arada Makaryos eğer Londra’da kalacaksam ve orada çalışacaksam beni göndereceğini söylemiş. Çocuklarıma İş Bankası’nın kumbaralarından almıştım ve onları kırarak içinden yüzseksen sterlin çıkardım. Bu paranın yetmişbeş sterlini vapur biletiydi ve elimde yüzon sterlin kalmıştı. Sekiz gün İtalyan vapuruyla gittikten sonra Londra’ya ulaştım. Bu arada Dillirga’daki (Erenköy) bir Türk askeri elindeki silahları getirerek Rum’a teslim olmuş ve o gün İskele’den onu Londra’ya göndermişler. Londra’ya geldiğimde kalmam için bana bir ay izin verdiler. Yüz sterlinim vardı ve beni geri Kıbrıs’a göndereceklerdi fakat gelmedim. Növber Atasoy adlı bir arkadaşım bana İngiliz hükümetine vermem için şöyle bir mektup yazdı: “ Kıbrıs canavar papazın elinde, beni oraya göndereceğinize ne olur hür memleketinizde yaşamama izin verin. O papaz kocamı alıp öldürdü, lütfen bana yardım edin.” şeklindeydi. Bu mektup üzerine İngiliz hükümeti orada kalmama razı oldu.

Bu başımdan geçen olaylar yüzünden orada kalmak istiyordum fakat Kıbrıs’ta beni ilticacı olarak damgaladıkları için çok üzgündüm. Sizce iki çocuklu bir kadın olarak Kıbrıs’ta kalıp ne yapabilirdim....

1974 harbinden sonra Rum kadınlar Londra'ya gelip benden para istediler. Onlara "İbrahim Nidai'yi hiç duydunuz mu?" dedim. O da bana " O manamu" (o zavallı) dedi. ona " İşte o benim kocamdı, şimdi gidip silah, kutşun alıp suçsuz insanları öldüresiniz diye mi size para vereyim" deyince kaçtılar.

İbrahim'in son isteği patates kızartması olmuştu fakat geriye dönüp yiyemedi.

PERVİN İBRAHİM NİDAİ

25 Mart 1938 – Doğancı doğumlu

III – DİZİN

	Sayfa
1) Yer İsimleri	
a) Selebriti	5
b) Boğaz – Efeler Diyarı	5
c) Namık Kemal Lisesi	6
ç) Bilelle – Göçeri	10
d) Zeytinlik	11
e) Dikelya	12
f) Pendagomo (Aslanköy)	13
g) Balabayıs	14
ğ) Doğruiol Tepesi	14
h) Efruz Apartmanı	15 - 28
ı) St. Hilarion	16
i) Lefkoşa Türk Lisesi	21
j) Köşklüçiftlik (Tabana – Tabakhane)	21
k) Larnaka Kalesi	24